

Datum	Dnr	Hid
2019-09-30	2019/103	2019.852

Handläggare
Ronny Pålsson
Direkttelefon
0411-57 73 18
E-postadress
ronny.palsson@ystad.se

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

Yttrande kring remiss om KLIVA:s delbetänkande På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (U2019/02278/GV)

Sammanfattning

Ystads kommun instämmer i utredningens förslag och bedömningar och vill framförallt påpeka behovet av likvärdighet, vikten av tydliggörande i ansvarsfrågor/informationsöverföring i samverkan mellan vuxenutbildningen, andra aktörer, kommunala förvaltningar och Arbetsförmedlingen samt behovet av en elevhälsa inom vuxenutbildningen. En del av förslagen och bedömningarna återfinns i Komvuxutredningen och vi vill belysa vikten av att säkerställa kvalitet och likvärdighet inom vuxenutbildningen genom att utifrån dessa två utredningar ge vuxenutbildningen, huvudmän, lärare, annan personal och kommuner bättre möjligheter att se till så att våra elever når sina utbildningsmål utifrån sina individuella behov och förutsättningar.

Särskilda kommentarer på några av utredningens förslag och bedömningar:

Kapitel 5.5 Förslag om sammanhållen utbildning för vissa nyanlända vuxna

Ystads kommun instämmer i utredningens förslag om att en sammanhållen utbildning bör införas för de nyanlända som omfattas av förordningen (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare som har kort utbildningsbakgrund och därför inte bedöms kunna matchas mot arbete under etableringsprogrammet.

En sådan sammanhållen utbildning syftar till att öka och stärka målgruppens förutsättningar och ställning på arbetsmarknaden och/eller för vidare studier. Eftersom det kan ingå språk- och arbetspraktik är en välfungerande och förvaltningsövergripande samverkan nödvändig. Likaså samverkan och informationsöverföring från Arbetsförmedlingen. Nödvändigt är även att vuxenutbildningen kan tillhandahålla relevanta stödfunktioner, så som specialpedagogiska insatser då målgruppen har kort eller ingen utbildningsbakgrund samt språkstöd och brett utbud av orienteringskurser.

En sammanhållen utbildning som anpassas med bland annat färdighetsträning/ämneskurser/andra insatser så som språkpraktik parallellt med svenskundervisning samt utökad

undervisningstid ger troligtvis målgruppen/individerna bättre möjlighet till att öka och stärka sina förutsättningar och sin ställning på arbetsmarknaden och/eller för vidare studier än endast studier i sfi.

Utredningen föreslår vidare att huvudmannen ska se till att en utbildningsplan upprättas för den sammanhållna utbildningen och att utformningen bör göras i samråd med berörda aktörer och funktioner för att säkerställa att den sammanhållna utbildningen gynnar individens utveckling. Vi ser fördelar med upprättande av en utbildningsplan då det gynnar individanpassningen eftersom utbildningsplanen säkerställer att de som omfattas av utbildningsplikt erbjuds andra kurser och insatser än endast sfi. Då det är den individuella studieplanen som garanterar individanpassningen i förhållande till utbildningsplanen är det viktigt att studieplanerna revideras vid behov och samverkan med andra aktörer är då viktig för att hela tiden ha en aktuell studieplan. Förslaget innebär en fungerande samverkan mellan bla vuxenutbildning, Arbetsförmedling och socialförvaltning och samverkan ser vi som nödvändig i arbetet med målgruppen men det behövs tydliga strukturer för vem som ansvarar för att göra vad i denna samverkan.

Bra är att utbildningsplanen även finns inom introduktionsprogrammen, språkinstruktionen, då denna målgrupp på grund av sin ålder blir aktuell för vuxenutbildningen. Att samverka med språkinstruktionen inom ramen för utbildningsplanen skulle underlätta övergången mellan gymnasieskola och vuxenutbildningen instämmer vi med.

Kapitel 5.6 Förslag om att den sammanhållna utbildningen ska omfatta minst 23 timmars undervisning.

Ystads kommun instämmer med utredningens förslag om minst 23 timmars garanterad undervisningstid samt ställningstagande om att det är undervisning som eleven behöver för att nå så långt som möjligt under tiden i etableringsprogrammet. En viktig del är att det regleras att av dessa 23 timmar så ska 8 timmar vara i andra kurser än sfi för att säkerställa att huvudmän erbjuder målgruppen fler kurser utifrån behov. Dessa 8 timmar utöver sfi möjliggör större flexibilitet och individanpassning mot individens utbildningsmål.

Kapitel 5.7 Förslag om informationsöverföring från Arbetsförmedlingen till kommuner

Ystads kommun instämmer i utredningens förslag om informationsöverföring från Arbetsförmedlingen till kommuner. Denna informationsöverföring är nödvändig för att kommunerna ska kunna säkerställa antal individer som omfattas av utbildningsplikt och planering av utbildning/andra insatser /stödbehov mm.

Kapitel 5.8 Förslag om Skolverkets stöd till huvudmän

Ystads kommun instämmer i utredningens förslag om riktat stöd för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och att stödet riktas till såväl huvudmän, rektorer, lärare, studievägledare samt annan personal. Riktat stöd till huvudmän i arbetet med att ta fram en utbildningsplan är positivt då det är en stor fördel om utbildningsplanen är likvärdig över hela landet då elever flyttar mellan kommuner samt för ökad likvärdighet och säkerställd kvalitet oberoende vilken kommun en individ är folkbokförd i. Detta stöd behövs således i syfte att säkerställa samverkan, ansvar och arbetsgång mellan olika aktörer i arbetet och framtagandet av utbildningsplanen.

Kapitel 5.9 Bedömning av garanterad undervisningstid i kurs A och B

Ystads kommun instämmer med utredningens bedömning om att den garanterade undervisningstiden i kurs A och B ska vara oförändrad då det saknas stöd i form av forskning och uppföljning för en generell utökning av den garanterade undervisningstiden. Däremot är det viktigt att huvudmannen erbjuder elever inom kurs A och B utökad tid på ett flexibelt och individanpassat sätt, för så väl elever inom utbildningsplikten som andra elever i behov av ytterligare undervisning. Utökningen av tid bör alltså inte innebära "mer av samma", dvs endast erbjuda fler sfi-timmar utan huvudmannen bör se till att en utökning av tid innehåller färdighetsträning i form av tex läs- och skrivinläring (utifrån behov så väl på gruppnivå som på individnivå) då läs- och färdighetsträning inte är knuten till någon av kurserna A-D. Läs- och färdighetsträning kan förslagsvis ges som orienteringskurs.

Kapitel 5.10 Bedömning om stöd och andra insatser för individanpassning

Ystads kommun instämmer med utredningens bedömning om att kurator och specialpedagog bör prioriteras när huvudmannen fattar beslut om resurser i sammanhållen utbildning. Elevhälsa är enligt skollagen inte obligatorisk för vuxenutbildningen samtidigt har de individer som studerar inom vuxenutbildningen stora stödbehov, så väl av specialpedagog som av kurator då en stor andel av de studerande inom Komvux har tidigare studiemisslyckanden med sig, funktionsnedsättningar, kort alternativt ingen skolbakgrund och/eller pågående trauma eller ptsd. I vuxenutbildningens uppdrag ligger att bedöma om en elev har förutsättningar att klara av sökt kurs/utbildning och för att dessa elever ska ha möjlighet att nå sina utbildningsmål är en elevhälsa nödvändig. Utan en elevhälsa riskerar en stor del av eleverna att inte nå sina utbildningsmål och då även bedömas att inte ha förutsättningar att klara sina studier vilket kan innebära att individen istället behöver söka stöd hos tex socialförvaltningen. För att utbildningen för elever med utbildningsplikt ska bli effektiv och för en fungerande samverkan inom kommunen är det en grundläggande förutsättning av stöd i form av elevhälsa inom vuxenutbildningen.

Ystads kommun instämmer även med utredningen om att studiehandledning på modersmål eller på elevens starkaste språk kan stärka elevens möjlighet till studieframgång. Tillgången och förutsättningarna till studiehandledning ser olika ut mellan kommuner och för att öka kvaliteten på studiehandledning behövs stöd och resurser i form av utbildning av studiehandledarna och utveckling av arbetsätt. Studiehandledning via fjärrundervisning är ett alternativ men passar kanske inte alla men instämmer med att möjligheterna för detta bör analyseras och undersökas vidare.

Kapitel 5.11 Bedömning om kompetensutveckling för lärare

Ystads kommun instämmer med utredningens bedömning om att behoven av kompetensutveckling i vuxenutbildningen behöver kartläggas. Detta är speciellt viktigt inom vuxenutbildningen som har höga krav på att vara en föränderlig och flexibel verksamhet och som snabbt kan behöva ställa om verksamheten och anpassa undervisningsmetoder, stödbehov mm efter en föränderlig målgrupp och utifrån snabba politiska beslut (så väl nationella som kommunala). Då de lärare som arbetar inom vuxenutbildningen dessutom har väldigt varierande bakgrund gällande pedagogisk utbildning, ämnesstudier samt specialpedagogisk kunskap blir behov av riktad kompetensutveckling viktig vilket i sin tur ställer krav på att huvudmannen kartlägger och analyserar kompetensutvecklingsbehovet samt avsätter resurser till detta.

Kapitel 5.12 Bedömning om statistik och uppföljning

Ystads kommun instämmer med utredningens bedömning att Skolverket och SCB bör utveckla den nationella statistiken när det gäller vuxenutbildningen och framförallt sfi. Statistiken inom vuxenutbildningen är idag bristfällig, vilket bla försvårar för huvudmannen att få fram relevant information om verksamheten gällande tex genomströmning, måluppfyllelse och avbrottsorsaker. Detta påverkar i sin tur utvecklings- och kvalitetsarbete samt uppföljning av verksamheten.

Ystads kommun instämmer med att Skolinspektionen i ett tidigt skede bör granska utredningens förslag om sammanhållen utbildning för att säkerställa att likvärdighet och kvalitet möjliggörs.

Ystads kommun instämmer även med utredningens bedömning om en översyn över hur den statliga schablonersättningen för flyktningmottagande hanteras och fördelas utifrån kommunernas ansvar för vuxenutbildningen då detta är något som varierar stort mellan kommuner. Då studieupplägget för en elev med utbildningsplikt kan variera stort beroende av stödbehov, kurser på sfi/yrkes-sfi, grundläggande nivå/gymnasienivå så innebär det också att kostnaderna för kommunerna varierar stort. Denna översyn är således viktig för att skapa likvärdighet och kvalitet för målgruppen som omfattas av utbildningsplikt.

Ronny Pålsson
Verksamhetschef Vuxenutbildningen Ystad

Gymnasienämnden

Sammanträdesdatum
2019-09-20

GN § 118

Dnr 2019/103

Remiss om KLIVA:s delbetänkande På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (U2019/02278/GV)

Gymnasienämnden beslutar

Gymnasienämnden godkänner yttrande kring remiss På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk, daterad den 10 september 2019 (Hid GN 2019.852). Yttrandet skickas till Regeringskansliet tillsammans med nämndens beslut.

Sammanfattning av ärendet

I KLIVA:s delbetänkande På väg - mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (U2019/02278/GV) redovisas uppdraget att utreda hur utbildning kan erbjudas för nyanlända som omfattas av utbildningsplikt.

Utredningen föreslår att det befintliga regelverket för vuxenutbildningen ska fortsätta gälla då det är utformat på ett sådant sätt att det ger förutsättningar för en individanpassad vuxenutbildning av god kvalitet. De förslag som utredningen presenterar är därmed främst inriktade på att få befintliga reformer att fungera på avsett sätt.

Ungefär hälften av de personer som avslutar sina sfi-studier i förtid gör det utan att ha tillräckliga kunskaper i svenska språket eller annan utbildning som krävs för att få ett arbete. Att kunna behärska

det svenska språket är en förutsättning för etablering i det svenska samhället för nyanlända vuxna, ofta räcker dock inte endast kunskaper i svenska språket för att kunna etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Det innebär att många nyanlända behöver kombinera utbildning i sfi med annan utbildning, så som exempelvis yrkesutbildning inom komvux på gymnasial nivå.

Syftet med utbildningsplikten är att stärka nyanländas etablering, men också att förbättra matchningen på arbetsmarknaden. De som omfattas av utbildningsplikten är de nyanlända som har kort tidigare utbildning, vilka är den grupp vars etablering på arbetsmarknaden ofta tar betydligt längre tid än den genomsnittliga tiden för etablering för nyanlända.

Förvaltningen har tagit fram ett yttrande som nämnden ska ta ställning till. Yttrandet ska ha kommit in till Utbildningsdepartementet senast den 21 oktober 2019.

Ärendet är av administrativ karaktär och har därför inte barnchecklistats.

Ystads kommun

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Gymnasienämnden

Sammanträdesdatum
2019-09-20

GN § 118

Dnr 2019/103

Beslutsunderlag

Underrättelse om remiss På väg - mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (U2019/02278/GV), inkom den 3 juni 2019,
Remiss om På väg - mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (U2019/02278/GV), inkom den 3 juni 2109,
Yttrande kring remiss om KLIVA:s delbetänkande På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (U2019/02278/GV), daterad den 10 september 2019, Hid GN 2019.852,
Tjänsteskrivelse av verksamhetschef Vuxenutbildningen Ystad den 10 september 2019.

Förslag till beslut

Gymnasienämnden godkänner yttrande kring remiss På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk, daterad den 10 september 2019. Yttrandet skickas till Regeringskansliet tillsammans med nämndens beslut.

Föredragande

Verksamhetschef Vuxenutbildningen Ystad Ronny Pålsson.

Beslut skickas till:
Regeringskansliet

Justerares signatur